T072 BL 2 (125) Vấn Đề Tăng Già Lam-Phép Tắc Về Doanh Sự-Nêu Dẫn Về Phẩm Tạp Tụng Và Oai Nghi

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

VAÁN ÑEÀ TAÂNG GIAØ LAM Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo chieám ñoaït ñaát Giaø-lam ñeå laøm phoøng, thaày cöïu Tri söï noùi: - Tröôûng laõo ñöøng coù chieám ñoaït choã ôû cuûa Taêng ñeå laøm phoøng. Tyø-kheo aáy noùi: - Naøy Tröôûng laõo, toâi laøm phoøng cho chuùng Taêng, thaày ñöøng coù gaây trôû ngaïi. Theá roài hai ngöôøi cuøng tranh luaän, khoâng giaûi quyeát ñöôïc, beøn daãn nhau ñeán choã Phaät, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc treân vôùi Theá Toân. Phaät daïy: - Töø nay veà sau khoâng ñöôïc cöôõng chieám choã ôû cuõ cuûa Taêng ñeå laøm phoøng cho chuùng Taêng. Vò cöïu Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc gaây trôû ngaïi vieäc ñoù. Neáu hai Tyø-kheo tri söï ñoàng yù nhau thì neân laøm moät phoøng cuøng maùi lôïp maø ngaên chia khaùc vaùch; hoaëc maùi lôïp caùch bieät maø cuøng moät töôøng vaùch; hoaëc cuøng moät maùi lôïp, cuøng moät töôøng vaùch; hoaëc maùi lôïp rieâng bieät, töôøng vaùch rieâng bieät. Neáu hai ngöôøi khoâng vui veû vôùi nhau, thì neân laøm phoøng coù maùi lôïp rieâng, töôøng vaùch rieâng. Neáu cöôõng chieám phoøng cuõ ñeå laøm nhaø môùi cho Taêng thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Coøn keû naøo gaây trôû ngaïi ñoái vôùi ngöôøi laøm phoøng cho Taêng cuõng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo xaây thaùp cho Thanh vaên taïi choã coù nhieàu ngöôøi ñi, khieán caùc cö só ñi ñeán leã baùi Theá Toân, thaáy theá, cheâ traùch: - Chuùng ta ñeán ñaây ñeå ñaûnh leã Ñöùc Theá Toân, maø chöa thaáy Theá Toân ñaâu ñaõ thaáy naám moà ngöôøi cheát. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Vì sao caùc oâng khoâng laøm yeát-ma tröôùc maø xaây thaùp Thanh vaên taïi choã ñaát coù nhieàu ngöôøi ñi? Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp khoâng laøm yeát-ma tröôùc maø xaây thaùp cho Thanh vaên taïi choã ñaát coù nhieàu ngöôøi ñi. (Muoán xaây thaùp) tröôùc heát neân laøm yeát-ma caàu thính. Ngöôøi laøm yeát- ma neân noùi nhö sau:

- Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp vì voâ thöôøng ñaõ nhaäp Nieát-baøn. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng nay cho xaây thaùp Thanh vaên cho Tyø-kheo Moã giaùp - Vì söï voâ thöôøng ñaõ nhaäp Nieát-baøn - taïi choã naøy. - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Taêng nay cho xaây thaùp Thanh vaên cho Tyø-kheo Moã giaùp taïi choã naøy. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Neáu khoâng hoøa hôïp thì neân noùi: - Thöa Tröôûng laõo, Ñöùc Theá Toân noùi boán haïng ngöôøi neân xaây thaùp, ñaép töôùng luaân (hình baùnh xe), treo côø phöôùn loïng baùu, ñoù laø Ñöùc Nhö Lai, caùc Thanh vaên, Phaät-bích-chi vaø Chuyeån luaân Thaùnh vöông. Neáu Tyø-kheo vieân tòch laø Tu-ñaø-hoaøn thì neân goïi laø Tu-ñaø-hoaøn. Neáu Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn thì neân goïi laø A-la-haùn. Hoaëc goïi laø Tyø-kheo giöõ luaät, hoaëc goïi laø Phaùp sö, hoaëc goïi laø Tyø-kheo doanh söï coù ñöùc voïng. Theá roài, neân tieáp: -

Thöa Tröôûng laõo, vò aáy giöõ giôùi, hieàn thieän, cuùng döôøng cho Taêng raát nhieàu, laøm vieäc cöïc nhoïc, neân xaây thaùp cho thaày. Trình baøy nhö theá roài, môùi xaây thaùp cho vò aáy. Khi xaây thaùp Thanh vaên khoâng ñöôïc ñeå cho nhìn thaáy thaùp tröôùc roài môùi thaáy Phaät sau, maø phaûi laøm sao ñeå thaáy Theá Toân tröôùc roài môùi thaáy thaùp sau. Khoâng ñöôïc laøm ôû choã coù nhieàu ngöôøi ñi maø phaûi laøm ôû choã vaéng veû. Cuõng khoâng ñöôïc laøm taïi choã caùc Tyø-kheo ñi kinh haønh. Neáu ai xaây thaùp Thanh vaên taïi choã coù nhieàu ngöôøi ñi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Ca-loâï ôû taïi thoân aáp lôùn Ca-thi-kyø-leâ, luùc aáy coù Tyø-kheo Thöôïng toïa ñeán, theo thöù töï giao phoøng maø thaày khoâng chòu giao, coøn noåi giaän caàm buùa ñaäp phaù caên phoøng. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán thöa hoûi Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Vò Tyø-kheo naøy phaïm vaøo toäi gì? Phaät daïy: - Phaù hoaïi saùu loaïi sau ñaây thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, ñoù laø: Phaù baùt, phaù y, phaù thaùp, phaù phoøng, phaù Taêng, phaù cöông giôùi. Phaù baùt: Baùt coù ba loaïi thöôïng, trung vaø haï. Neáu vì giaän döõ maø phaù moät loaïi naøo ñoù thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu baùt bò meû muoán haøn laïi maø lôõ tay rôùt beå thì khoâng coù toäi. Neáu vì töùc giaän maø ñaäp beå toâ, cheùn thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Phaù y: Neáu vì töùc giaän maø xeù raùch moät trong ba y thì phaïm toäi

Thaâu-lan-giaù. Nhöng neáu muoán caét mieáng ngoaøi bieân may vaøo giöõa, caét mieáng ôû giöõa may ngoaøi bieân, hoaëc vaù theâm hai lôùp thì khoâng coù toäi. Neáu vì töùc giaän maø ñem xeù toïa cuï hoaëc caùc loaïi vaûi voùc khaùc, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Phaù thaùp: Neáu vì töùc giaän maø phaù thaùp cuûa Ñöùc Theá Toân thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, bò nghieäp haønh toäi baùo raát nhieàu. Neáu muoán söûa chöõa ñeå laøm laïi toát hôn thì khoâng coù toäi. Neáu vì töùc giaän maø phaù thaùp cuûa Ni- kieàn vaø caùc ngoaïi ñaïo khaùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Phaù phoøng: Neáu vì töùc giaän maø phaù phoøng cuûa Taêng thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu muoán laøm laïi toát hôn thì khoâng coù toäi. Neáu vì giaän döõ maø phaù phoøng cuûa tu só ngoaïi ñaïo thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Phaù Taêng: Neáu vì töùc giaän maø phaù söï hoøa hôïp cuûa Taêng thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, bò nghieäp haønh mang quaû baùo phaûi rôi vaøo trong ñòa nguïc moät kieáp. Phaù cöông giôùi: Neáu vì giaän döõ maø laøm (phoøng) ngoaøi phaïm vi cöông giôùi thì khoâng theå goïi laø laøm (phoøng), phaïm toäi Thaâu-lan-giaù, nhöng ñöôïc boû cöông giôùi cuõ roài laøm yeát-ma laïi cöông giôùi khaùc. Ñoù goïi laø saùu loaïi phaù hoaïi phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû La-haàu-la ñang du haønh ñeán nöôùc Baït-kyø, daàn daàn ñi tôùi thoân Ba-la-naïi. Theá roài, coù moät cö só ôû thoân naøy xaây phoøng cho La-haàu- la. La-haàu-la nhaän xong laïi tieáp tuïc du haønh, cö só beøn ñem caên phoøng naøy cuùng cho caùc Tyø-kheo khaùc. Ñeán khi La-haàu-la trôû veà... nhö trong tuyeán kinh ñaõ noùi roõ, cho ñeán La-haàu-la baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Caên phoøng naøy neân thuoäc veà ai? Phaät noùi vôùi La-haàu-la: - Neáu cö só, con cö só coù loøng tin hoan hyû laøm phoøng cuùng döôøng cho chuùng

Taêng, nhöng khi cuùng cho Taêng roài, laïi ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi khaùc thì ñoù laø caùch cuùng phi phaùp vaø thoï duïng phi phaùp. Neáu cuùng cho nhieàu ngöôøi roài ñem cuùng cho moät ngöôøi, thì ñoù laø caùch cuùng phi phaùp vaø thoï duïng phi phaùp. Hoaëc ñem cuùng cho moät ngöôøi roài laïi ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi; hoaëc ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi roài laïi ñem cuùng cho chuùng Taêng, thì ñoù laø caùch cuùng phi phaùp vaø thoï duïng phi phaùp. Ngoaïi tröø, khi ñem cuùng cho Taêng roài khoâng ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi, khi ñem cuùng cho nhieàu ngöôøi roài khoâng ñem cuùng cho moät ngöôøi thì ñoù laø caùch cuùng ñuùng phaùp vaø thoï duïng ñuùng phaùp. Naøy La-haàu-la, caùch cuùng tröôùc laø cuùng ñuùng, caùch cuùng sau laø khoâng ñuùng. Neáu Taêng ôû taïi ñaát cuûa vua, roài ngöôøi laøm phoøng tröôùc

ñem cuùng döôøng tröôùc, thì coâng ñöùc ngaøy ñeâm caøng taêng theâm. Naøy La-haàu-la, oâng ñöông nhieân ñöôïc phoøng, coøn ngöôøi sau thì ñöông nhieân khoâng ñöôïc. Ñoù goïi laø pheùp taéc cuûa Taêng-giaø-lam. ----------

PHEÙP TAÉC VEÀ DOANH SÖÏ Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, Toân giaû Ñaït-nò-ca con cuûa ngöôøi thôï goám laøm phoøng, nhö trong giôùi Ba- la-di thöù hai ñaõ noùi, cho ñeán thoát lôøi oaùn traùch nhö sau: - Ta laøm phoøng gian khoå, khoâng keå noùng laïnh, laøm môùi vöøa xong thì Thöôïng toïa ñoaït maát, gioáng nhö meøo rình chuoät. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Vò Tyø-kheo doanh söï aáy laøm phoøng raát gian khoå, Taêng neân laøm yeát-ma cho thaày cö truù naêm naêm. Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp muoán laøm phoøng cho Taêng. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo doanh söï Moã giaùp laøm phoøng cho Taêng, theo Taêng xin cö truù naêm naêm. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo doanh söï Moã giaùp muoán theo Taêng xin cö truù naêm naêm. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, Vò Tyø-kheo naøy neân tròch vai aùo beân phaûi, quyø goái chaép tay, xin nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng! Toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp laøm phoøng cho Taêng, nay theo Taêng xin cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Kính mong Taêng xoùt thöông cho toâi cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. (Xin nhö vaäy ba laàn). Ngöôøi yeát-ma noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp laøm phoøng cho Taêng, theo Taêng xin cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp laøm phoøng cho Taêng, theo Taêng xin cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng. Caùc ñaïi ñöùc naøo baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn

thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö vaäy). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp cö truù naêm naêm do coâng lao laøm phoøng xong, vì Taêng im

laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Sau khi Taêng ñaõ laøm yeát-ma cho cö truù naêm naêm, Tyø-kheo doanh söï trôû veà choã mình ñaõ laøm phoøng, theo thöù töï ñöôïc moät phoøng. Neáu coù Thöôïng toïa ñeán thì neân giao phoøng theo thöù töï, coøn caên phoøng ñaõ yeát- ma cho mình thì khoâng neân giao. Neáu muoán ñi du haønh thì phaûi giao hai caên phoøng aáy laïi cho Taêng, tuøy thöù töï cö truù. Ñoàng thôøi gôûi gaám: “Khi naøo toâi trôû veà thì phaûi giao phoøng laïi cho toâi”. Sau khi trôû veà, Taêng phaûi giao phoøng laïi theo lôøi giao öôùc tröôùc. Neáu phoøng Taêng cuõ bò hö hoûng roài laøm cöûa laïi, thì tuøy theo coâng lao nhieàu ít maø laøm yeát-ma cho cö truù hai naêm hay ba naêm. Neáu phoøng boû troáng khoâng ai ôû thì neân cho ngöôøi ôû ñeå troâng coi moät thôøi gian. Neáu giöôøng gheá meàn goái bò dô baån, raùch naùt maø ñem giaët nhuoäm söûa chöõa laïi, thì neân cho ôû moät thôøi gian. Neáu trong thôøi gian aáy coù Tyø-kheo naøo xoi boùi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø pheùp taéc veà doanh söï. ----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.